

**การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
Parents' Participation in the Management of Children Development
Centers Prapadang District Samutprakarn Province**

กิตติ กรทอง^{1*}

¹นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กรุงเทพฯ 10600

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 335 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามสถานภาพทางเพศ พบว่าไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาแตกต่างกัน 3) ปัญหาพบว่าผู้ปกครอง ต้องทำงาน ติดธุระ ข้อเสนอแนะคือให้สมาคมผู้ปกครองและครูจัดหาอาสาสมัครช่วยเหลือศูนย์ฯ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the participation of parents in educational management in children educational development centers, Prapadang District, Samutprakarn Province 2) to compare the parents' participation level. 3) to study the problems and suggestions of parents. The data were collected from 335 parents. The instrument used to collect data was a questionnaire. Data were processed by percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA).

The results of research were found that 1) participation of parents were at the least level. 2) to compare the parents' participation it was found that gender was not different, while the participation of parents with different vocation and education level found the difference 3) the problems were the parents had to work and were busy. The suggestions were PTA and should find finding volunteers for the centers.

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Keywords : Participation, Educational, Management, Children Development Centers

* ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ koa_reko@hotmail.com โทร. 085-223-7218

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

จากแนวคิดการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-9 จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาประเทศนั้นเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและแผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 10 ในปัจจุบันก็ยังคงเน้นคนเป็นศูนย์กลางเช่นเดิม ส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมือของการพัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของคนเท่านั้น การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ามั่นคงถาวรย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนในชาติเป็นสำคัญ การสร้างประชาชนให้มีคุณภาพจะต้องเริ่มปลูกฝังมาตั้งแต่วัยแรกเริ่มของชีวิต คือ วัยแรกเกิดจนถึง 6 ขวบ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างฐานะความพร้อมให้แก่เด็กที่จะเจริญเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา หมายถึง การให้ทุกคนในสังคมได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพมีสติปัญญา ความคิด มีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นการพัฒนาที่มีพื้นฐานบนความเป็นไทย รู้จักตนเอง รู้จักวัฒนธรรมไทย การวางรากฐานของการพัฒนาคนต้องปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก คือ ตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 6 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ต้องวางรากฐานการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรมให้เจริญงอกงามอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เด็กวัยนี้ไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้หากไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก ในสภาวะการณ์ปัจจุบันการประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดใน

สังคมอย่างมีสุขก่อให้เกิดปัญหาการทอดทิ้งบุตรหลานให้อยู่ตามลำพังกับคนเลี้ยงที่ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างถูกต้อง ดังนั้น “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” จึงเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการจัดสวัสดิการในชุมชนของรัฐ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มองเห็นปัญหาและความจำเป็นเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ผู้ปกครองให้ได้ใช้เวลาในการประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 22 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัตินี้ คือ ผู้เรียนต้องได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน บ้าน และสังคมพร้อมกันไปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนต้องสื่อความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมไทยได้ทราบว่าการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่และตลอดเวลาการเรียนรู้จากบ้านและโรงเรียนจะสร้างพลังการเรียนรู้ทั้งทางด้านปัญญา และอารมณ์ควบคู่กันไป โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดและพัฒนาศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, คำนำ)

ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการ รวมทั้งการสร้างเสริมการเรียนรู้ซึ่งหมายความว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นความต่อเนื่องจากบ้านสู่

โรงเรียนและโรงเรียนสู่บ้าน การร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนจึงมีความหมายว่าครอบครัวเหมือนงานการศึกษา เพราะครอบครัวเป็นแหล่งสถานศึกษาแรกของคน พ่อแม่คือครูคนแรกของลูก (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2544: 36) โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมหน่วยเดียวเท่านั้นที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันกับสถาบันครอบครัวมากกว่าหน่วยอื่น ๆ โดยเฉพาะในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนอนุบาลซึ่งจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านเริ่มต้นเร็วกว่าในชั้นเรียนระดับอื่นซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวยังเกี่ยวข้องกับชุมชนอีกด้วย ในแง่ของการมีส่วนร่วมในการที่จะกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกัน (ยุพิน สุวรรณฤทธิ์, 2535: 129)

การศึกษาในระดับปฐมวัยก็เป็นการศึกษาอีกระดับหนึ่งที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นการศึกษาช่วงแรกของชีวิตซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นชีวิตของเด็กที่จะส่งผลต่อการพัฒนาต่าง ๆ อันเป็นรากฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตไปตลอดจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต โดยเหตุนี้เองการจัดการศึกษาให้แก่เด็กก่อนประถมศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดการศึกษาระดับนี้ขึ้นเพื่อที่จะมุ่งเน้นและส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาปลูกฝังศีลธรรมวัฒนธรรมอันดีงามของไทยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา หลักสูตรก่อนประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภทที่มีอายุระหว่าง 3 ถึง 6 ปีโดยจัดในลักษณะของการเตรียมความพร้อมผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัยเพื่อให้เด็ก

มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเต็มตามศักยภาพโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุขได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา และเป็นการพัฒนาเด็กโดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม (กรมวิชาการ, 2542: 2) พ่อ แม่ หรือ ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเข้ารับการการศึกษาของบุตรเพราะพ่อแม่ของเด็กทุกคนเป็นครูคนแรกของลูก มีส่วนช่วยสนับสนุนปัจจัยการเรียนรู้ของเด็กในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนขาดแคลน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาที่บ้าน หรือการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียน ในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาจึงถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่สำคัญอันจะส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาต่อไป

ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการอันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานสูงขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการระดับก่อนประถมศึกษาจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

2. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการบริหารงาน 4 ด้าน โดยยึดแนวทางการบริหารงานโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 33-64) ได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2,670 คน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น

2. นำแนวคิดจากระดับของปัจจัยต่าง ๆ ต่อการมีส่วนร่วมไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมและสร้างเสริมศรัทธาในการดำเนินงานในรูปแบบการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วิธีการศึกษา

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นก่อนประถมศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

จำนวน 2,670 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นก่อนประถมศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบจับสลาก

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารงาน 4 งานของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการในงาน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ และปลายเปิดเพื่อให้ผู้ปกครองตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และ

ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างราบรื่นและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. เสนอขอหนังสือจากผู้อำนวยการโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกภาคชั้น จำนวน 20 ศูนย์ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา และแบบสอบถามถึงหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและขอความอนุเคราะห์จากครูประจำชั้นให้แจกแบบสอบถามถึงผู้ปกครอง โดยฝากไปกับนักเรียนในปกครอง และกำหนดวันส่งแบบสอบถามคืน จำนวน 335 ฉบับ

3. การเก็บแบบสอบถามคืนผู้วิจัยไปขอรับแบบสอบถามคืนจากครูประจำชั้นแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยตนเอง และเก็บคืนแบบสอบถามได้ทั้งหมด 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการ

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีเพศ วุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยการทดสอบค่าที (t-test) ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยการแจกแจงความถี่ และจัดลำดับ

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

3.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.10 ทางด้านวุฒิการศึกษา พบว่าผู้ปกครองส่วนมากมีการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญาตร คิดเป็นร้อยละ 74.93 และอาชีพของผู้ปกครองส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 68.96 รองลงมา คือ ทำธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 11.94

ตารางที่ 1 แสดงค่าร้อยละจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และอาชีพ

สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	137	40.90
หญิง	198	59.10
รวม	335	100.00
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าอนุปริญาตร	251	74.93
ตั้งแต่อนุปริญาตรขึ้นไป	84	25.07
รวม	335	100.00
อาชีพ		
ทำการเกษตร	29	8.65
รับจ้าง	231	68.96
ทำธุรกิจส่วนตัว	40	11.94
รัฐวิสาหกิจ	13	3.88
รับราชการ	22	6.57
รวม	335	100.00

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

งานบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านบริหารงานวิชาการ	2.39	.475	น้อย
2. ด้านบริหารงานงบประมาณ	2.26	.531	น้อย
3. ด้านบริหารงานบุคคล	2.29	.520	น้อย
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	2.42	.533	น้อย
รวม	2.34	.445	น้อย

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

รายการ	การมีส่วนร่วม				t	p
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้าน บริหารงาน วิชาการ	2.40	.52	2.38	.43	.39	.69
2. ด้าน บริหาร งบประมาณ	2.22	.60	2.28	.47	1.06	.28
3. ด้าน บริหารงาน บุคคล	2.32	.57	2.28	.47	.87	.38
4. ด้าน บริหารงาน ทั่วไป	2.35	.54	2.41	.55	.46	.64
รวม	2.35	.49	2.34	.40	.18	.85

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

รายการ	การมีส่วนร่วม				t	p
	ต่ำกว่า		ตั้งแต่			
	อนุปริญญาตรี		อนุปริญญาตรีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านบริหารงานวิชาการ	2.46	.45	2.18	.48	4.82*	.00
2. ด้านบริหารงบประมาณ	2.30	.50	2.13	.59	2.49*	.01
3. ด้านบริหารงานบุคคล	2.34	.50	2.15	.55	3.00*	.00
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	2.46	.52	2.28	.60	2.68*	.00
รวม	2.39	.41	2.19	.48	3.75*	.00

* $p < .05$

ตารางที่ 5 วิเคราะห์เปรียบเทียบโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในด้านบริหารงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป โดยจำแนกตามอาชีพ คือ ทำการเกษตร รับจ้าง ทำธุรกิจส่วนตัว รัฐวิสาหกิจ รับราชการ

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	P
ระหว่างกลุ่ม	4.21	4	1.05	5.59*	.00
ภายในกลุ่ม	62.03	330	.18		
รวม	66.24	334			

* $p < .05$

3.2 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

3.2.1 ด้านบริหารงานวิชาการ

ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการในด้านบริหารงานวิชาการ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับโดยมีค่ามากที่สุดและค่าต่ำสุด ระดับที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมซึ่งมีค่ามากที่สุด ได้แก่ การร่วมส่งเสริม ปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของไทยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) การร่วมหรือส่งเสริมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญและกิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) การร่วมหรือส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X} = 2.53$) และระดับที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมซึ่งมีค่าน้อยสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมประสานงานให้หน่วยภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนช่วยเหลืองานด้านวิชาการแก่ศูนย์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.16$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายภายในศูนย์ฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.21$) การร่วมหรือเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนภายในศูนย์ฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.23$)

3.2.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ

ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านบริหารงานงบประมาณพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับโดยมีค่ามากที่สุดและค่าต่ำสุด ระดับที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมซึ่งมีค่ามากที่สุด ได้แก่ การร่วมหรือสนับสนุนในการจัดหารายได้ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เช่น ทอดผ้าป่า หรืองานกุศลต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$) การร่วมหรือเสนอแนะให้มีกองทุนเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) การร่วมหรือเสนอแนะให้มีการจัดสวัสดิการเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$) และผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมระดับน้อยสุด ได้แก่ การร่วมในการวิเคราะห์แผนพัฒนานโยบายทางการศึกษาและของงบประมาณอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.06$) การร่วมหรือให้คำแนะนำให้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.10$) การร่วมหรือแนะนำให้มีการประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินการ

ภายในศูนย์ฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$)

3.2.3 ด้านบริหารงานบุคคล

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านบริหารงานบุคคลพบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับโดยมีค่ามากที่สุดและค่าต่ำสุด ระดับที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมซึ่งมีค่ามากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ขอเสนอแนะแก่ผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$) การร่วมหรือส่งเสริมในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรให้มีการจัดการเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.53$) การร่วมหรือแนะนำให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.39$) และผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมระดับน้อยสุด ได้แก่ การร่วมหรือแนะนำในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและทิศทางการบริหารงานบุคลากรภายในศูนย์ฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12$) การร่วมหรือแนะนำในการกำหนดทิศทางในการบริหารงานด้านบุคลากรอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.13$) การร่วมหรือเสนอแนะในการวิเคราะห์และวางแผนอัตราในการจัดสรรหาครูมาปฏิบัติงานในศูนย์ฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$)

3.2.4 ด้านบริหารงานทั่วไป

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านบริหารงานทั่วไปพบว่า โดย

รวมค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับโดยมีค่ามากที่สุดและค่าต่ำสุด ระดับที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมซึ่งมีค่ามากที่สุด ได้แก่ การร่วมสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$) การร่วมหรือเสนอแนะโครงการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$) การร่วมประชาสัมพันธ์หรือส่งข่าวสารให้ผู้อื่นได้รับทราบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$) และผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมระดับน้อยสุด ได้แก่ การร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการของศูนย์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$) การร่วมเสนอแนะในการจัดทำประวัตินักเรียนให้เป็นระบบถูกต้องและทันสมัยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.23$) การร่วมหรือให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายและข้อมูลข่าวสารสนเทศที่ทันสมัยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$)

3.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

จากการวิจัยพบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) ต้องทำงาน = 247 (2) ไม่ค่อยมีเวลา = 217 (3) ด้านการเงิน = 83 (4) ไม่ได้รับเอกสาร = 66 ข้อเสนอแนะโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) จัดทำข้อมูลที่คิดว่าจำเป็นสำหรับผู้ปกครองไว้ในศูนย์เพื่อให้เห็นและเกิดความสำคัญสำหรับเด็ก = 213 (2) ทำแผนพับหรือเอกสารทุก ๆ 1 เดือน

เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบข่าวสาร = 183 (3) กำหนดวันปฐมนิเทศไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ปกครองได้เตรียมตัว = 145 (4) จัดหาอาสาสมัครช่วยเหลือศูนย์ฯ = 133

4. สรุป

4.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องจากข้อแตกต่างระหว่างผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในสังคมเมือง และผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในสังคมชนบท กล่าวคือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่อยู่ในสังคมชนบท อาจมีทัศนคติต่อเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาว่าเป็นหน้าที่หลักของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีความจำเป็นที่ผู้ปกครองต้องเข้าไปแสดงความคิดเห็นเนื่องจากสังคมชนบทไม่มีการแข่งขันกันในเรื่องพัฒนาการของบุตรหลานมากเท่ากับสังคมเมือง อีกทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพทำการเกษตร ธุรกิจส่วนตัวและรับจ้างรับจ้างเอกชน เป็นลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหลักจึงไม่มีเวลาว่างพอที่จะให้ความร่วมมือกับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีเหมือนผู้ปกครองในสังคมเมืองหลวงหรือเมืองขนาดใหญ่ นอกจากนี้ สาเหตุทั่วไปอีกประการน่าจะมาจากความไม่สะดวกในการเดินทางระยะทางจากบ้านหรือที่ทำงานของผู้ปกครองอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่เดินทางมาโรงเรียน โดยอาศัยรถบริการ

รับ-ส่ง นักเรียนที่บุคคลทั่วไปหรือโรงเรียนเป็นผู้ให้บริการ ไม่มีรถประจำทางหรือบริการด้านคมนาคมที่สะดวกสบายเหมือนสังคมเมือง จากเหตุผลข้างต้นมีบางส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540) ที่พบว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน คือ กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ โครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมที่ทำให้คนไม่มีเวลาว่าง กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ครูมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ความเอาใจใส่ต่อนักเรียนน้อยลง ขาวลบของโรงเรียน การขาดบุคลากรที่จะเชื่อมโยงกับชุมชน และการขาดทีมงานที่ดี การขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และผู้ปกครองไม่มีความใกล้ชิดกับผู้บริหารสถานศึกษา น่าจะเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเมตต์ เมตต์การุณจิต (2541) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ไม่เป็นคนในท้องถิ่นโดยกำเนิด และการที่ให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมและมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้นจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนในสังคมไทยได้ทราบให้เกิดความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองคิดว่างานวิชาการในส่วนต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของครูและทางภาครัฐที่จะต้องกระทำอยู่แล้วแต่ในความเป็นจริงงานบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา โดยทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะผู้บริหารไม่สามารถจัดการเองโดยลำพัง จึงจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ซึ่งการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมได้รับการยอมรับและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในการบริหารงานและเป็นหัวใจสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงาน จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการต้องการพลังขับเคลื่อนจากทุกฝ่ายไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรืออีกประการหนึ่งคือ ผู้ปกครองมีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพ โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์และการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและความสนใจของผู้ปกครอง จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองจึงไม่กล้าและไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่ง นงรัตน์ ศรีพรหม (2544: 21-24) พบว่าโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมีกิจกรรมหลากหลายที่โรงเรียนสามารถจัดให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาได้ เช่น จัดทำธรรมเนียม แผนพัฒนาโรงเรียน จัดหาทุนการศึกษา การพัฒนาอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

โรงเรียน และการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย เช่น การจัดอาหารกลางวัน อาหารเสริม และการกีฬา ข้อเสนอแนะคณะกรรมการและครูควรประชาสัมพันธ์ในส่วนต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองได้รับทราบและเกิดการมีส่วนร่วมระหว่างครู ผู้ปกครอง ภาครัฐ และเอกชนเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

1.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ จากการศึกษาวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองต้องทำงาน และไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพราะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และถ้ามีวันหยุดก็อาจจะไม่ตรงกับเวลาเปิดเรียนหรือบางท่านอาจมีความรู้และคิดว่างานด้านบริหารงบประมาณเป็นของทางราชการอยู่แล้วพร้อมกับมีภาครัฐเป็นผู้ตรวจสอบ และด้านของผลประโยชน์จึงไม่สมควรที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวเพราะอาจจะทำให้เกิดปัญหาซึ่งสอดคล้องกับ จันรอล เงินคำ (2543) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองไม่มีเวลา ไม่มีความรู้ความสามารถ ฐานะทางบ้านยากจน และสอดคล้องกับโคเฮน และ อัฟออฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1977: 7-9) ที่ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควบคู่กับเรื่องของผลประโยชน์และการประเมินผลในกิจกรรมของประชาชน ดังนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณ

1.3 ด้านบริหารงานบุคคล จากการศึกษาวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองยังไม่เข้าใจบทบาทและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับจันรอล เงินคำ (2543) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองไม่มีเวลา ไม่มีความรู้ความสามารถ ฐานะทางบ้านยากจนแต่ไม่สอดคล้องกับสุรัชย์ ภิญโญชีพ (2547) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านบริหารงานทั่วไปจากการศึกษาวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลา ต้องทำงาน และไม่เข้าใจกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ศึกษาเท่าที่ควรจึงไม่มีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากรเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการและมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปจึงอยู่ในระดับน้อยซึ่งไม่สอดคล้องกับสุรชัย ภิญโญชีพ (2547) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง

2.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและธุรกิจส่วนตัว และเพศ ชาย หญิง จำนวนใกล้เคียงกันความคิดเห็นเลยไม่แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่าแตกต่างกันทั้ง 4 ด้าน โดยวุฒิการศึกษาดำกว่ามีส่วนร่วมมากกว่า อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีวุฒิสูงกว่ามีงานประจำและหลีกเลี่ยงไม่ได้

2.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันสภาพรวมทุก ๆ ด้าน

พบว่าอาชีพรับจ้างแตกต่างจากรัฐวิสาหกิจ อาจเป็นเพราะว่าอาชีพรับจ้างมีเวลามากกว่า จึงมีส่วนร่วมได้มากกว่า

4.2 ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการประสานกับหน่วยงานของรัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

2. ควรมีวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องการมีส่วนร่วมเพื่อเปรียบเทียบกับการวิจัยเชิงปริมาณ

3. ควรทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็กในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หลังจากที่ได้มีการถ่ายโอนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

5. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยสำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีในการให้คำปรึกษาแนะนำจาก ดร.สุรางคณา มัณยานนท์ รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา และ ผศ.ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร ที่กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ อุษณีย์ ขำดวง อาจารย์นพดล อารมณ์สุขโข อาจารย์สุธี ชันธิ์ประสิทธิ์ ที่แนะนำเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณ ผศ.สุนันทา แก้วสุข ที่ถ่ายทอดความรู้ในการวิจัยและขอขอบพระคุณ คณาจารย์คณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย

ราชภัฏธนบุรีทุกท่านที่กรุณาอบรมสั่งสอนและให้ความรู้ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

6. เอกสารอ้างอิง

- วิชาการ, กรม. 2542. **ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2546. **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน. **วารสารการศึกษาปฐมวัย**, 5(4): 30-36.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. 2540. **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงรัตน์ ศรีพรหม. 2544. โรงเรียนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชน. **วารสารข้าราชการครู**, 21(2): 21-24.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2541. **การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ยุพิน สุวรรณฤทธิ์. 2535. **การให้การศึกษาแก่พ่อแม่**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **รายงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรัชย์ ภิญโญชีพ. 2547. **ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- Cohen, John M. and Norman T. Uphoff. 1977. **Rural Development Participation : Concepts and Measures for Project design, Implementation and Evaluation**. Published by the rural development committee center for international studies Cornell University.
- Krejcie, R.V., and Morgan, E.W. 1970. **Educational and Psychological Measurement**. New York: John Wiley.